

Д-р екон. наук Гринько Т. В., Масник Є. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ЕКОНОМІКИ

У сучасній економіці відбуваються швидкі зміни, зумовлені розвитком нових технологій і трансформацією бізнес-процесів. Підприємства функціонують в умовах зростаючої конкуренції та економічної нестабільності, що вимагає від них більшої гнучкості й оперативності. Саме здатність оновлювати діяльність і впроваджувати інновації безпосередньо впливає на конкурентні можливості підприємства.

Конкурентоспроможність підприємства розглядається як його здатність забезпечувати стабільне функціонування та досягати кращих результатів порівняно з іншими суб'єктами господарювання. Вона відображає ефективність використання ресурсів, якість управління та відповідність стратегії сучасним умовам ринку. Формування конкурентоспроможності залежить від дії внутрішніх і зовнішніх чинників, що зумовлює необхідність постійного удосконалення діяльності підприємства [1].

Інноваційні трансформації економіки пов'язані з розвитком цифрових технологій, автоматизацією процесів та запровадженням сучасних бізнес-моделей. Вони змінюють структуру витрат підприємств, способи взаємодії зі споживачами та організацію внутрішніх процесів. Цифровізація дає можливість швидше обробляти інформацію, оптимізувати операції та удосконалювати процес прийняття управлінських рішень [2]. Технологічні зміни посилюють конкуренцію, роблячи ринок більш відкритим і глобальним. Підприємства, які не впроваджують інноваційні рішення, поступово втрачають свої позиції, тому інноваційна активність стає необхідною умовою розвитку. Інноваційна стратегія визначає напрями та темпи розвитку підприємства в умовах технологічних змін. Інвестиції в дослідження, розроблення нових продуктів та запровадження сучасних рішень сприяють формуванню конкурентних переваг і зміцненню ринкових позицій [3]. Водночас ефективність інновацій залежить від чітких цілей та належного ресурсного забезпечення. Основні складові інноваційної стратегії та їх вплив на конкурентоспроможність підприємств узагальнено в табл. 1.

Таблиця 1

Елементи інноваційної стратегії та їх вплив на конкурентоспроможність підприємств

Елемент інноваційної стратегії	Основний зміст	Очікуваний ефект на конкурентоспроможність
Розвиток R&D (дослідження та розробки)	Інвестиції у створення нових продуктів і технологій	Формування технологічних переваг та лідерства
Технологічні інновації	Запровадження сучасних технічних рішень	Підвищення продуктивності, якості продукції
Стратегічне планування інновацій	Визначення довгострокових інноваційних цілей	Посилення стійкості на ринку
Організаційні інновації	Зміна управлінських процесів	Підвищення ефективності та адаптивності
Маркетингові інновації	Нові методи просування, взаємодія з клієнтами	Зростання частки ринку та лояльності

Джерело: розроблено авторами за [3]

В умовах цифрової трансформації українські підприємства впроваджують сучасні інформаційні технології, автоматизують процеси та використовують цифрові інструменти управління. Це підвищує оперативність процесу ухвалення рішень та покращує взаємодію зі споживачами. Разом з тим цифрова трансформація потребує інвестицій, розвитку компетенцій персоналу й адаптації організаційної структури. Підприємства, що системно впроваджують цифрові рішення, мають вищий рівень конкурентоспроможності [4].

Підвищення конкурентоспроможності залежить від інноваційної активності, стратегічного управління та ефективного використання ресурсів [5]. Важливими є якість управлінських рішень і здатність впроваджувати нові технології. Поєднання технологічних, організаційних і управлінських рішень створює умови для укріплення конкурентних позицій підприємства [5].

Таким чином, можна констатувати, що в умовах інноваційних трансформацій рівень конкурентоспроможності підприємств визначається їх спроможністю впроваджувати сучасні технології та реалізовувати інноваційну стратегію. Цифровізація й ефективне управління інноваціями формують конкурентні переваги та забезпечують стійкість підприємства на ринку.

Список використаних джерел:

1. Галаган Т. І., Патретна О. М. Конкурентоспроможність підприємства в сучасних умовах господарювання. *Ефективна економіка*. 2024. №10. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.69>.

2. OECD Digital Economy Outlook 2024 (Volume 1): Embracing the Technology Frontier, OECD Publishing, Paris, 2024. 161 p. <https://doi.org/10.1787/a1689dc5-en>.
3. Agazu B. G., Kero C. A. Innovation strategy and firm competitiveness: a systematic literature review. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*. 2024. Vol. 3. article number 24. <https://doi.org/10.1186/s13731-024-00381-9>.
4. Кухарук А. Д., Бай Ц. Аналіз конкурентоспроможності підприємства: зміст та фактори впливу. *Економіка та суспільство*. 2024. №66. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-92>.
5. Пархуць Є. Д. Цифрова трансформація та її вплив на конкурентоспроможність міжнародних компаній. *Причорноморські економічні студії*. 2024. № 87. С. 75-80. <https://doi.org/10.32782/bses.87-12>.
6. Гринько Т. В., Максимчук О. С. Інноваційний розвиток як складова економічної безпеки сучасного підприємства. Сучасні трансформації організаційно-економічного механізму менеджменту та логістики суб'єктів підприємництва в системі економічної безпеки України: колективна монографія / за заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро: Біла К.О., 2017. С. 247-271.

Д-р екон. наук Гринько Т. В., Суховерська О. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Механізм управління конкурентоспроможністю підприємства розглядається як багатофакторна система, що охоплює технічні, економічні, соціальні, психологічні, правові, комерційні та організаційні аспекти. Його сутність полягає у сукупності управлінських рішень і заходів, спрямованих на реалізацію стратегічних цілей підприємства та забезпечення його конкурентних позицій. Для ефективного функціонування такого механізму необхідно формувати управлінську модель, яка враховує сучасні тенденції науково-технічного прогресу, впровадження інноваційних та автоматизованих технологій, а також орієнтується на виробництво продукції, здатної успішно конкурувати на ринку за показниками якості та ціни [3, с. 25].

У сучасному управлінні конкурентоспроможністю підприємств використовуються різноманітні інструменти аналізу та прийняття управлінських рішень, зокрема методи кількісного оцінювання, прогнозування, стратегічного планування та маркетингового дослідження ринку. Застосування цих підходів дозволяє визначати рівень конкурентних позицій підприємства, аналізувати динаміку ринкових процесів та формувати обґрунтовані управлінські рішення. Наукова